

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwo.č

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłat
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedzelske łopjeno. •

Budyschin

7. novembra 1926

Bauzen

Čižbč a nakład Šmolerjez knižičiškčejnje a knižarńje šap. družst. s wobm. ruf. w Budyschinje.
Wuškadza łóždu šobotu a plačzi bčrtkčejnje 78 šlotych pjenjełow.

23. njedzela po šwjatej Trojizy.

Dišt na Philippistich 3, 17—21.

Mjes wschitkimi japoschtolami běšče šwjatny Pawoł wěšće tón najwjetšchi, niž po postawje a stóstu, ale po duchu a wěrje. Žadny njeje tak wjele džěłat, tak wjele čerpił, tak wjele dołoniał kaž wón. Šhtož pak šo nam nad nim tak wobšebje spodoba, je jeho ponižnosć. „Ja šym najmjeńšchi mjes japoschtolami“ praji šam wo šebi, a menuje šo šam nječražny porod (1 Kor. 15, 8). A dale pišče: „Niž jako byh to šame hižo šapšchijał abo hižo dołonjany był, ja honju pak ša tym, hacž byh jo šapšchijał, jako tež ja wot Khrystuša Jesuša šapšchijaty šym“ (Phil. 3, 12). Mjes wschitkimi hrěšnikami mjenuje šebje šameho najwošebnišeho, dokelž šwoju wutrobu tak derje šnaješče a wo nikim druhim telko hrěchow njewědžěšče kaž wo šebi. A tola rěči tutón ponižny muž we našim dežńnikšim tekšče tajke šhroblive šłowo: „Čžincze po mni, lubi bratsja, jako naš macze ša hešempel!“ Nimamy šo nad tym džiwacz?

S tutym šłowom čže šwjatny Pawoł naš druhich pohonjeć a rošwješelicž, šo njebynny wustawali a šo wotwlačowali na čžežkim, nam šchescžijanam přjódčpižanym pucžu do njebiež. Našče měšchčanšče prawo je w njebiežach.

O posběhncze šo k wěčnosći,
wy bratsja wušwoleni,
šo setkamy we šbóžnosći
šo wschitzy pschekražnjeni.

Tak spěwa w šamšnym smyžku našch lubny krašny šerbški šerlušch (čžibło 742). Ale wrota šu čžěšne a pucž je wuški, kiž

k wěčnemu žiwjenju wjedže a mało jich ie, kiž jón namačaju (Mat. 7, 14). Po wobčeznym pucžu pak šhodžich radšcho s druhimi hromadže, hacž šam. Šlaj, našče japoschtolške šłowo čže tebi šobupucžowarškich towaršchow a pschecželow pošajacz. „Čžincze po mni, lubi bratsja“, tak pschwoła tebi muž, kiž tež po tutym pucžu šhodžěšče. Šhtož šo w šwjatnym pikmje wot naš šchescžijanow žada, njeje potajkim njemóžna wěž, ale hladajče na šwojeho mišchtra a wučerja, japoscht. Pawoła, tak je wón njebóške wašchnje a šwětowe łóšchy šapřel a je počžiwny, prawny a pobožny žiwny był na tutym šwěće. Pohladajče na jeho kiž běšče, — runjež jatny w rječach, — tola štajnje ščerpliwy w tšchnosćach, wješekny w nadžiji, wutrajny w modlitwje. Njeměješče wón we wschěm prózowanju a čžerpjenju njebiešku móž, kiž jeho pošylnjuje, njebieške žadanje, kiž jeho pohnuwa, njebieški měř, kiž jeho wošchewi? Potajkim, šhtož Pawoł šamóže, tež wy šamóžecze. „Čžincze po mni, lubi bratsja! A hladajče na tych, kiž tak šhodža, jako naš macze ša hešempel.“ Tu pošajuje šwj. Pawoł na wulku šylu šwědkow wokoło šebje, kiž šu s nim psches čžerpjenja ke krašnosći po šamšnym pucžu šhodžili, kiž šu w bėdženju a wojowanju wutrali hacž k šbóžnemu wotpočžinkej Božich džěčži. Raški krašny hešempel ša naš je tola na pschikład Abraham a jeho poškušnosć we wěrje, Móššakowa ščerpliwosć a šwěrnosć, Davidowe pobožne smyžlenje, Šiobowe ponižne poddaczje do Božeje wole, Marczina pilnosć, Marijna čžichošć, Janowa miłosć, Šětrowe šylne wěruwšnacze, Šchčžepanowa wješeka šwěrnosć hacž do šmjercze! Tucži wschitzy nam pschwołaju: „Čžincze po nami, lubi bratsja!“ A tež s našeho čžaka namačajšch tajke

dobre heksemple knano hiščnje, spominajo na švėrnnyh wu-
czerjow a duschepastyrijow, rjekow mőzneje wėrn, abo na šwo-
jeho sprawnego nana, šwoju njesapomnitu lubu pobožnu
maczerku. Wot tajkich dobrnyh heksemplow je stareho a no-
weho czaša mamy wufnycž.

Wišaf wobdawaju naš wšchudžom tež — bohužel —
njepšhecželjo Khrystuškoweho šchiža, wo kotrychž japoschtol
Pawol i placžom praji, kotrychž kőnz je satamanstwo, kotrymž
brjuch sa Boha je a jich cžescž budže k hanibje, kotšiz žebi na
semške wėzy myšla. Pšched tymi chze naš Bože šlowo warno-
wacz. To je, kaž kőzdy wė, dženša wožebje nušne; dofelž nje-
wėra je wulka, spytowanie mőzne sa starnyh kaž młodnyh. Se
wšchelafornymi šredkami, šjawnymi a potajnymi, spnta šwėt
dženša cžlowjekow wot Božeje wėrnoscze a dobrnyh pocžin-
fow wotcžahnyčž k cželnemu, semškemu smyšlenju w njepőz-
cžiwosczi, njewėrnosczi, njesprawnosczzi. Pjenježna luboscž,
šwėtne lőšhty a wješela wobknježeja našch cžaš.

Me našche mėščezanške prawo je w njebješach, to mašch
žebi pšchezo prajicž. Tež my šchecžizienjo mamy drje hišč-
nje po Božej woli tu na šwėcže we šwojim semškim powoła-
nju dale žiwi byčž, ale našcha wutroba, našche žadanje, na-
šcha luboscž a nadžija spnta šwoje dopjelnenje we wėcžnosczzi,
„wotžal tež na Šbőznika wocžafnjemy, našcheho Knjesa Je-
som Khrysta, kotryž našche hubjene cžėlo pšchemėni, so po-
dobne budže jeho krašnemu cžėlu po tej mozy, i kotrejž mőže
wőn tež wšchitke wėzy žebi podcžiznyčž“. To je šošledni wot-
tyknjenny kőnz našcheho žiwjenja. Tajka wėra a nadžija ma
šwoje žohnowanie we žebi, so šo prózujemy dozpečž, šchtož
je nam šlubjene jačo njebješke herbstwo. Cžėrpjenja tutoho
cžaša potom hődne njejšu teje krašnosczje, kotraž šo nad nami
šjewi. „Šacžrunje šhodžu w cžėmnyh dole, njeboju šo ža-
neho nješboža, pšchetož ty šy pšchi mni, twőj prut a twőj kij
trošchtujetej mje.“ Wo tajkim dowėrjenju na wėcžnu domišnu
budže potom wšcho našche semške škutkowanie w powoľanju a
šwőjše, haj našche žyke cžlowške smyšlenje a byčže, našch
šchecžizjanski šharakter pšchekšwėtleny a pšchekrašnjenny: bu-
džesch i nowa narodženny a štworjenny cžlowjek, Bože džėčo!

Šchtőž takle na šwojeho Šbőznika cžaka, šchtőž šo takle
pšchihotuje tu na šwoje mėščezanške prawo w njebješach,
tőn je tu na šwėcže hižo šbožowny, haj šbőžny cžlowjek. Šchtőž
jeho tu tež potrjechi, wšchitko šluži jemu k wudošpošnjenju
jeho dusche sa wėcžnosczž. Šchescžizienjo šu ludžo, kiž mőža
na njebješa cžakacz, kiž maja wulku žiwu nadžiju. Šchtőž
tak šwoje žiwjenje šwjasa i wėcžnosczžu, je šylny a bohaty.
Tak chzemy žiwi byčž: pšchezo dopredka hladacz, na šwoje
mėščezanške prawo w njebješach cžakacz, we wėrje a lubosczi
a nadžiji šo prózowacz a napinacz, so hődni a šrafi budžemy
sa tamnu wėcžnu krašnosczž pola šwojeho Boha a Šbőznika.
Pšchezo i nowa napomina naš tohodla japoschtol Pawol:
„Cžincže po mni, lubi bratšja a hladajcže na tnyh, kiž tak
šhodža, jačo naš macže sa heksempel!“ Šamjeń.

Mőj Božo, ty šy mőj Bőh!

Mőj cžaš šteji w twojej ruzy. Pomhaj nam we wšchitkich
štrachach a nušach a wumőž naš w pošlednjej nušy.

II.

Ssej cžlowjek myšli, Bőh pať wjedže
Naš pucže džiwne potajne, —
Nam njenakladže cžeže wjetšche
Šacž cžlowjek je nješčž šamőže;
Do Božej wole podaj wšcho;
Bőh wjedže cže cžim šbőžnišcho!

Pőj, fajkiž šy, pšched šwojoh' Boha!
Bőh na paršchonu njehlada,
Pšched nim je kőzda duscha droha!
Bőh naš wšchėch takle lubo ma,
Naš šdzerži, wodži, šastara;
Šlaj, wőn wšcho w šwojej mozy ma!

Mőj Božo, spomń w hnadže na mnje,
Daj mi wšchėch hrėchow wodacže!
Šsy šdzeržal mje, šo štaral sa mnje;
Mėtk moja duscha šhwali cže
Sa wšchitke twoje dobroty,
Pšches Šsyna ty mőj Wőtcžez šy!

We tebi daj mi wotpocžowacz,
Šdnž šprőžny šym, mőj Šbőžniko!
We twojich ranach chzu šo šhowacz,
Šdnž w šwėcže tu mje tyšchi wšcho.
Šczel w šchižu, w nušy, hubjenštwje
Ty šwoju šwėrnu pomoz mi!

Šso woľam k tebi w šwojej nušy,
Mőj Božo, njewopušczž ty mje!
Ach njecžin mi šo ženje zušy,
Mje wušknjch, hdnž ja prošchu cže,
Wjedž šbőžnje mje pšches cžėmny doľh
Do twojich krašnyh njebješow!

Šdnž wumrjecž dnrbju, daj ty, Božo,
Mi cžiche, šbőžne wumrjecže!
Šsy moje cžakne, wėcžne šbožo!
Pőj, budž a woštan pola mje!
Pšches Šsyna ty šy wumohł mje!
Daj mi to wėcžne žiwjenje!

Do twojej' rukow porucžuju
Šsam šo, wšchėch šwojich pšchecželow,
We tebi šbőžnje wotpocžuju
A njecžinju šej štarošczow.
Mőj Božo, ty mőj Wőtcžez šy,
Spomń na mnje, cžin mi dobroty!

J. W.

14. novembra.

Pšchichodna njedžela, 14. novembra, ma po žykej Nėm-
škej wožebitu wažnosczž. Wona chze byčž „džen wabjenja ke
džėku sa mužšku młodžinu“. S tym je wona dozyla džen sa
młodžinu. Chze naš dopomnicž na to, so mamy młodžinu a so
mamy tuž tež šwjatu pšchihłušchnoscž, šo sa nju štaracz, sa
jeje šnutskowne a šwonkowne dobre, sa jeje pšchichod. Wona
je tola šama našch pšchichod, pšchichod našchich šwőjbow, na-
šchich wošadow, našcheje žyrkwje, našcheho luda. A snate je
tola to nowocžakne hešlo: Šchtőž ma młodžinu, ma pšchi-
chod! —

14. novembra šberaja tež towarštwu młodnyh holzow sa
tutőn škutk evangelškeho žiwjenja, so by mohł postupowacz.
Tež w Božich domach budža šberki sa tuto wulzy wažne džėlo
žyrkwje. Tuž njech ničtőn nješkomdži, šwőj dar woprowacz.

W Božich šlužbach budže tohorunja 14. novembra spo-
minane na tuto tak jara nušne džėlo mjes mužškej a dozyla
mjes młodžinu. Njech tež to tomu dopomha, so by hibanje
a škutkowanie tež w našchich wošadach šylnišche bylo.

Sakska krajna zyrkej.

Sakska krajna zyrkej je swoju statistiku a rosprawy wo lécze 1925 wudawa. S njeje tu i krótka sczěhowaze naspomnjenki: Wšchirunajo lěta 1924 a 1925, widžiš, so je jich 1925 wjazn staršich swoje džeczi kšćiciz dało hacž 1924 a tohorunja je žebi wjazn wot stawnika swěrowanych swěrowanje pšched Knjesownym wołtarjom žadało hacž lěto prjedy. Tež zyrkwinskich khowanjow je něšto wjazn bylo. To je wšchudzom widžomny, njech tež mały postup, i kotrehož drje kšćiciz budžiciz, so žo lud po cžaku našćezuwanja a satorhnjenja sažo bóle ke kšćicizijanskemu waschnju pšchuwobrocza. We wěštnym cžaku steji licžba tych, kotřiž i zyrkwje wustupichu, a wožebje žwobodnošnyklnym pšchypadnychu, pšchecziwo tomu žo wona njeje pomjenšika pornjo lěteje 1924. Tole ma žyle wěšće swoje swonkowne pšchicizny, kaž pjenježne, mjenujžy so zyrkwinskeho dawka dla i zyrkwje wustupichu; wono pať nam tež wo tym žwědczi, so nježmy i našim ludom hišće tam, hdžež žo snutskownje wobnowja a swoje snutskowne a tohodla tež swonkowne žiwjenje staja na sažołk wěry a ewangelija. Wšchirunajo wustup i ewangeliskeje zyrkwje do romsko-katolskeje a wustup i tuteje do ewangeliskeje spósnajesch i nowa, so ma tu ewangeliska zyrkej wulku pšchewahu pornjo romsko-katolskej. 28 pšchestupi i ewangeliskeje zyrkwje do romsko-katolskeje; nawopať pšchestupi i romsko-katolskeje zyrkwje do ewangeliskeje 607.

A tomu, ščož tu naspomnichmy, pšchidamy i licžbow někotre pšchikladny: Narodžilo je žo i ewangeliskich a měšchanych mandželstwow a wot ewangeliskich njemandželiskich maczerjow 81 199 džeczi, i tutnych bu wuščćenych 71 447; we lécze 1924 bě jich 77 220 a 67 127. Esnadž našchich čžitarjow a čžitariki nadrobnishe licžby sajimujaj: narodow bě w ewangeliskich mandželstwach 60 179, kšććenjow 55 992, w měšchanych a to i katolskimi 2787 narodow 2208 ewangeliskich kšććenjow; i hewal kšććicizijanskimi 415 narodow a 216 kšććenjow, se židowskimi 24 narodow a 17 kšććenjow, i dissidentami 3335 narodow a 2360 kšććenjow; njemandželiskich porodow ewangeliskich maczerjow bě jich 14 459, i tutnych bu 11654 wuščćenych; sapowědžila je žo kšććenizaj 27 krócž, lěto prjedy dwójžy.

S licžbow wo mandželstwach njech je tudny tole podate: Pšched stawnikom 36 960 a to 32 753 ewangeliskich a 3558 měšchanych; i tutnych bu w zyrkwi swěrowanych 28 891 a 27 666 a 1155. S měšchanych bě i katolskimi 2014 pšched stawnikom a 1121 w zyrkwi. W lécze 1924 bě pšched stawnikom 34 706, we zyrkwi 26 640; sapowědžila je zyrkej wěrowanje w Božim domje 29, lěto prjedy 18.

Semrěło je 49 004 ewangeliskich, 1924 pať 51 729; zyrkwinskich pohowaných bu 1925: 46 987, 1924: 49 278.

A Božemu blidu je jich bylo 1 121 076, lěto prjedy 1 119 498, a to 423 458 mužškich a 697 591 žónškich, lěto prjedy 429 985 a 689 513. Tute licžby lětow 1924 a 1925 pšchirunowacž, je sajimaze; powšchitkownje je tu žnadny postup, pola mužškich pať žrudžazn wotpad.

Wustupilo je i krajneje zyrkwje ke katolskej zyrkwi 28, do druhich kšććicizijanskich sjednocženstwow 1078, i židam 4 (a to w Leisnigskim wokrježu), i njekšććicizijanskim a ke tym, kotřiž žo bjes wšcheho wěrywusnacza 32 410. Do krajneje zyrkwje je pšchistupilo i romskokatolskeje zyrkwje 607, i druhich kšććicizijanskich sjednocženstwow 228, se židowstwa 27, i njekšććicizijanskich sjednocženstwow a i tych, kotřiž žo bjes wěrywusnacza 4448; mjes tutnymi 4448 bě 2535, kotřiž běchu prjedy i krajneje zyrkwje wustupili, nětko pať žo sažo wrócžichu.

Wožadow ma našcha krajna zyrkej 1264. Lěto prjedy bě runje telko.

To je krótki rospiž w licžbach w našchej krajnej zyrkwi, i kotrehož móžesch žebi pať wjele wucžitacž.

Zyrkej a stat.

S jeneho Londonskeho cžakopiža šhonimy, so žo w jendželiskich kolonijach krajiny, do kotrychž je mižionaram pšchistup sakasany, w kotrychž žo nježmě ewangelijon pšchipowjedacž. Tak je to w połnožnym Nigeria-kraju. Šchtyri wulke provinzy tutoho kraja žo sa mižioniske škutlowanje sawrjene. A cžehodla? Tohodla, „dofelž je to pšchecziwo politizny jendželiskeje wyschnosće, dowolicž kšććicizijansku propagandu — dželacž sa kšććicizijansku wěru — w tych krajinach, kotrež žo w pšchewasny mohamedanske.“ Po poslednim ludlicženju bydlesche w tutnych krajinach 6 699 427 mohamedanow a na 700 000 póhanow. Žendželiska nowina měni, so to njeje wěricž, so mohke pod knježstwom Žendželiskeje tajke wobštejnoscže bycž. — Stat a zyrkej je dwojake, a stat a wěra hišće bóle. To je „wšchoka politika“!

— Wólby tydzenja, wólby sa tydžen a wólby do synody blisko. Nowa synoda woli žo 19. dezembra a pšchihoty sa to žo cžinja. Wolicž maja tu jenož wuswoleni a postajeni sastupjerjo wožadow. Sakska je sa to do 20 wólbných wokrježow dželena. Kóždy wokrjež woli 3 sastupjerjow a to jeneho duchowneho a dweju lajkow. Wokrježy žo poměrnje wjetšche hacž prjedy. Łužiza ma jenož dwaj; Žitawka a Lubijska ephorija hromadže tworitej jedny a tohorunja Budyšiska a Kamjenska hromadže jedny. Wólby maja wulku wažnosć, dofelž ma synoda po nowej wustawje wobšchěrnishe prawa a přenja synoda pod nowej wustawu směje wožebiteje wažnosće, dofelž směje wšchelake sarjadowacž a dorjadowacž. Tohodla njech wožadni sastupjerjo na to kěžžubja, so prawnych mužow do synody wuswola.

— Pruski minister sa prawo je pšches „Šamtsku prusku nowinastku žlužbu“ wšchěch, kiž to nastupa, na to dopomnik, so ma žo ewangeliskim, katolskim a židowskim duchownym we prawym cžaku powěscž dacž, hdnyž žo hdže přenje jednanja sa dželenje mandželstwa stawaju. Wjele žo nětkole na to škorži, so žo to wjazn nještawa abo so žo to pšchepošdže štawa, tak so to duschepastyrjej wjazn móžno njeje, žo i mandželskimaj dorěcžecž a šjednanje spytacž. So maja šararjo powěscž došćacž, je se wšchelakimi wufasami porucžene.

S mižionstwa.

Kaž na tutym polu nowe hibanje a wjele džela, tak to tež druhdže w mižionstwje. Ale dželaczerjow je pšchezo hišće pšchemało. A sa to je pšchicizina ta, so žredki pobrachuja. Mižionstwo njedostawa nětkle telko darow, kaž do wójny a mohlo tola jich wjele wjazn trjebacž. To je něma a tola sažo tak wótsje wołaza próstwa, kotraž do wšchěch wožadow kšććiciz: Wójcže a pomhacže. Tuž čžemny ju žlyšćecž a wužlyšćecž a potom cžinjerjo bycž!

W tutchwilu dželaja w rańšchej Afrizny dželacžo i Lipsčanskeho mižionstwa, a to 8 mužžy a dvě diakonisy; direktor seminara je mižionar Rother w Merangu.

W Indiskej žo šchtyrjo i Lipsčanskeho mižionstwa we džele, dwaj mužškaj a dvě žónskej.

Wórny pať žo na wobemaj polomaj licžba dželaczerjow a dželaczerkow i Božej pomozu powjetšchi.

Wschelke i bliska a i daloka.

— **Sserbski seminar.** Po próstwie njeboh fararja Zmišča, našeho njesapomniteho sławneho wótczinza, je krajne ewangelisko-lutheriske konfistorstwo něhdy herbski seminar sa studentow a kandidatow duchownstwa sałožiko a je jón tež hač dotal pscheczelniwje šdzeržalo. W pošlednich njedželach je šo w Budestezach psches k. fararja Domaštku herbski seminar sa šo wotdzeržat a bu šandženu šobotu sa tuto lěto i Božej pomozu wobšamknjenu. Seminar ma nadawt, herbskich studowaznych w herbskej rěczy roswucžowacz, spěchowacz a i dohom jich na duchownske šastojnstwo mjes Sserbami pschihotowacz. Studowaznych je nětko mało, šnajmjeišča tajkich, kiž na duchownstwo studuja, wošebje mjes Sserbami. Jedyn studenta šhorosče dla seminar wopntacz njemóžesche, kaž bě šebi pschat a šo nadžat. Tak je šo na herbskim seminarje lětka jenož stud. theol. Köppler i Lipska, kotrehož džed bě Sserb, wobdželi. Dofelž tutón rusku rěč hižo wobknježi, kotruž je jako autodidakt na wječhowškej šchuli wuknył, je jemu herbska rěč lohka. Pschi dobrych darach a wulkej pilnosći ju i Božej pomozu wěšče dowuknje. W Lipsku je k. farar Köseberg jeho herbski wučer, šchtož je jara džaka hódne. Tež sa čaž seminara bě postup w herbsčinje jara dobry, tak šo šamóžesche k. Köppler w Budestezach hižo wołtačnu Božu šlužbu wotměčž a je nadžija, šo, da-li Bóh, hižo w poštnym čažu nalěto we Budestezach herbszy předuje. Wošady šu w Sserbach bjes duchownych. Bóh šbudž mlodym studentam wutroby, šo bychu šo na našch luby, drohi herbski lud dopomnili a šo roškdžili, jemu w lubosći na šwjatym měštnje šlužicž.

Š **Ketliž.** Pschichodnu šobotu, 6. novembra, čžemy našeho noweho knjesa fararja Konika witacz. Njedželu 7. nov. šapokasa jeho k. superintendent Franka. Š tym šacžehnje k přenjemu rasej němški duchowny do našeje fary. Sa herbski džel našeje wošady paž je nětkle hiščeže štarane, hdyž mamy k. fararja W. Wrošaka tu.

W **Drježdžanach** šwjeczšesche žónske Gustav-Adolffske towarštwu šwój hłowny šwjedžen tutoho lěta. Na nim měješche farar D. Zendt-Berlinški šwjedženške předowanje, kotrež je bylo wošebje šahorjaze a móžne. Farar D. Zendt je byl přešdy i romiško-katolškim měšchnikom. Š katolšesche zyrkwje k ewangelškej pschstupiwšchi, bu i fararjom w Gommernje pola Magdeburga. Tu šhwilu škutkuje w Berlinje.

W **Košwigu** pola Mišchnja wobšamknj wošadna šhromadžišna mjes druhim tež tole: Wo šwjecženju njedžele. Dobudžmy šebi tola wróczo šchescžijansku njedželu a ščžimny ju šebi sa dženi šboža, kotruž by byl wěnowany Bohu a šwójbje. — Čžimny njedželu jenož to dželo, kotrež dyrbi na kóždy pad čžinjene byčž a njenušujmy nikoho k dželku, kotrež móže šo tež wšchědny dženi štacž. — My prošymny towarštwu našeje wošady, šo njebychu šwoje šhromadžišny a wuhotowanja postajowake sa čžaž Božich šlužbow — 9—1½11 hodž. — a njedželške dopoždny ššhowacz sa wopravdžity njedželški měš, jeli šo někaš móžno, a towarštwowe wuhotowanja, hdyž njeje hinaš móžno, hačž šobotu je wotměwacz, w poškozny ššoncžicž. — Tute postajenja nješku jenicžke, kotrež šo še šwjecženjom njedžele šaběraja. Še wšchelaticch štron šo sa to džela. Njech tež w našchich wošadach tuto próžowanje pschiběra a njech našche towarštwu wšchě šwěru na tute powšchitšowne žadanja džiwaja.

W **Elfeldze** bu 17. oktobra nowa zyrkej pošwjecžena, sa kotruž šmy tež w šakškich wošadach šběrali. To je druga nowa zyrkej po wulkej wójnje w Šakškej. „Lutherowa zyrkej“ bu pošwjecžena wot superintendentny dr. Kühna. Pschi šwjaz-

točnosći, na kotrež šo wobndleštwu bohacže wobdželi, bě tež šastupjer krajneho konfistorija. Nowa zyrkej ma ruma sa 700 šemscherjom. Něšchto nowe pschi tutym šwjedženju bě nowa zyrkwiniška šhorhoj, kotraž je žyle neutralneho rafa a nima i politiškim a nazionalnym ničžo psches jene: Běla šhorhoj, na njej čžorny šchizž a tam, hdyž šo šchizž šchizžuje, šchtyri škote pruhi. Š noweje wěže šmahowasche tuta šhorhoj, kotrež nacžijš je wot prof. D. Langi-Drježdžanskeho, a dobu šebi wjele pschipošnacža. — To je tež dobra myšlicžka sa našch čžaž, tajkale šhorhoj. Tak někotra huba njeby šo wjazny wocznicž trjebała a tak někotry ryncžk droheje nwinašeske papjernje by šo wjazny pišacz trjebał — dla šhorhojom, kotrež šo njespodobaja. Tak je šo to štalo njedawno hašle w Lubiju a hewaš nadoščž tež šwonka Lubija. A kaž sa zyrkwine wošady by šnadžž tež sa šchulške gmejny wobmyšlicž byla tuta naležnosćž noweje šhorhoje. — Přenja nowa zyrkej po wójnje bu, kaž je nam šnate, we Lužizny pošwjecžena a to w Koršymju.

— Židow je po woblicženju wšchelaticch wěžnywštojnnych 14 163 343 na žylej šemi; to by 100. džel žyleho wobndleštwu byl. 3 300 000 i nich šydli w Šjednocžennych štatach Ameriki a 9 232 567 w Šeuropje. Šolska ma jich 2 829 456, Šruska 5 253 324, Šukrajniška 1 772 449, Šrumuniška 834 344, Šněmška 575 000, Šuherska 473 000, Čžěšokłowaska 354 000, Šwštriska 300 000, Šendželška 280 000 a Šranžowška 150 000.

D w e j o.

Šwedška nowina „Swenška Morgenbladet“ powěda nam ščžehowaze:

Bě to něhdže psched 15 lětami. Dwaj ruskej židaj bydlešchtaj šhromadže w Newyorku, a to w šštwicžzy, kotraž bě šhětro šhuduščka. Wobaj běšchtaj i čželkom a i dušchu anarchištaj, a wobaj běšchtaj žarej a jeho šhěžorštwu wjecženje pschizahałoj.

Ras weczor wopnta jedyn i njeju mišionški dom jeneho ewangelškeho šjednocženštwu. Tam došta někaški čžišččž do rufi; šazpiwajo čžikny jón na šemju. Tola wón tam do tutoho domu hiščeže ras pschidžje. Tón ras došta Nowy Šakoš. Wón jón woczini a jeho woczko namaša 10. šchucžku 2. štawa lišta na Romškich. Tam šteji: „Šhwalbu, čžejčž a pošoj wšchitškim tym, kotšizž dobre čžinja, najpředny židam a potom tež Gricham.“ „Židam!“ To płaczšesche tola jemu. Wón bě tola žid. —

Wón wša knihu šobu dom do šwojeho hubjeneho bydlenja a ju čžitašche — a wobrocži šo i žylej wutrobu k Šesufkej Šhryštuškej. Dženža je tutón muž předar Adam Silberstein, wjednik mišionštwu mjes židami w Ročestru.

Tón tamny mlody mužški wošta dužny po tym pučžu, po kotrymž běšche, šawoštwawajo šwěrnny idejam, pod kotrymžž bě wón šapoczak. We wulkej wójnje pschedobu šo psches jendželške woblēhanje a šaracženje a dojedžje njedžiwajo wšchěch šadžewškow do Ruskeje. Žyly šwět šnaje džjenža jeho mjeno. A tuto mjeno rěka: Trotzki.

Me šchto je šo štalo w pošlednich tydženjach? Ššowjetšmóžnarjo šu šo rošdwojili w Ruskej a Trotzki — a i nim jeho towaršchojo — buchu i móžnarštwu wštorcženi.

Wištowanje: Š. w. Š. sa poškutny dženi (14. 11.). — W. we W. sa šmjertnu njedželu.

Borjedženka. W čžijle 44 (31. 10.) štr. 177 pod naštwom „Luther sa wošady“ atd. podpíšmo rěkaž: Š. Š.

Šamokwity redaktor: farar Wyržacz w Rošaczizach.